

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav správních a sociálních věd

Ochrana pravidel tržní ekonomiky v novém trestním zákoníku

Martina Kučerová

Bakalářská práce

2013

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martina Kučerová**
Osobní číslo: **E100017**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**
Název tématu: **Ochrana pravidel tržní ekonomiky v novém trestním zákoníku**
Zadávací katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

- vysvětlit cíl práce, kterým je rozbor a zhodnocení ochrany základních pravidel tržní ekonomiky za pomoci norem trestního práva obsažených v novém trestním zákoníku, a to včetně návrhu opatření k odstranění zjištěných nedostatků, v této souvislosti zejména
- stručně charakterizovat systém právní úpravy základních pravidel tržní ekonomiky v České republice a význam trestního zákoníku a dalších norem trestního práva v tomto systému
- podrobněji popsat a zhodnotit nejvýznamnější skutkové podstaty trestných činů a další normy určené v novém trestním zákoníku k ochraně pravidel tržní ekonomiky
- stručně charakterizovat ostatní skutkové podstaty trestných činů a ostatní normy, jež jsou v novém trestním zákoníku významné pro ochranu pravidel tržní ekonomiky
- shrnout danou problematiku a případně nastínit opatření vhodná k odstranění zjištěných nedostatků

Rozsah grafických prací: —
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

FENYK, Jaroslav, et al. Trestní zákoník a trestní řád: průvodce trestně právními předpisy a judikaturou, I. a II. díl. 1. vydání. Praha: Linde Praha 2010. 2000 s. ISBN 978-80-7201-808-6.

Listina základních práv a svobod vyhlášená pod č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů

ŠÁMAL, Pavel, et al. Trestní zákoník. Komentář, I. a II. díl. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 2010. 2500 s. ISBN 978-80-7400-109-3.

ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Josef Sedláček

Ústav správních a sociálních věd

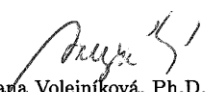
Datum zadání bakalářské práce: **28. června 2012**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2013**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 16. října 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 13. 8. 2013

Martina Kučerová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucí práce panu JUDr. Janu Janečkovi Ph.D. za jeho odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat Mgr. Josefu Sedláčkovi za pomoc při výběru tématu bakalářské práce cenné rady a poskytnuté materiály pro zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá ochranou pravidel tržní ekonomiky v novém trestním zákoníku. První kapitola popisuje právní úpravu pravidel tržní ekonomiky v České republice. Druhá kapitola se věnuje trestnímu zákoníku a ochraně pravidel tržní ekonomiky, popisuje největší hospodářské trestné činy. Následující kapitola je zaměřena na ostatní trestné činy významné pro ochranu pravidel tržní ekonomiky. Poslední část hodnotí hospodářskou kriminalitu v České republice

KLÍČOVÁ SLOVA

Trestní právo, tržní ekonomika, trestný čin, opatření proti kriminalitě, korupce

TITLE

Protection of the rules of a market economy in the new Criminal Code

ANNOTATION

This Bachelor's deals with the protection of the rules of market economy in the new Criminal Code. The first chapter describes the regulation rules of market economy in the Czech Republic. The second chapter deals with the Criminal Code and the protection of the rules of market economy, describes the largest economic crimes. Next chapter focuses on other crimes relevant to the protection of the rules of market economy. The last part assesses the economic crime in the Czech Republic.

KEYWORDS

Criminal law, market economy, criminal act, measure to prevent crime, corruption

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Vývoj indexu CPI korupce v ČR v letech 1997 – 2011.....	35
Obrázek 2: Porovnání trestné činnosti v letech 2011 a 2012.....	39
Obrázek 3: Poměrné zastoupení trestných činů v ČR – rok 2011.....	40
Obrázek 4: Poměrné zastoupení trestných činů v ČR – rok 2012.....	40

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Počty odhalených trestných činů v roce 2011 a 2012.....	41
Tabulka 2: Počty odhalených trestných činů úplatkářství v roce 2011 a 2012.....	41

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČR	Česká republika
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní Republika
ČNR	Česká národní rada
OSN	Organizace Spojených Národů
Sb.	Sbírka zákonů
TZ	Trestní zákoník
Sb. z. a n.	Sbírka zákonů a nařízení státu československého
TI	Transparency International

OBSAH

ÚVOD.....	10
1 PRÁVNÍ ÚPRAVA ZÁKLADNÍCH PRAVIDEL TRŽNÍ EKONOMIKY V ČESKÉ REPUBLICE	12
1.1 Právní řád.....	13
1.1.1 Hierarchie právních norem	13
1.2 Ústava České republiky	14
1.3 Listina základních práv a svobod.....	15
1.4 Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod	16
1.5 Další mezinárodní pakty	16
2 TRESTNÍ ZÁKONÍK A OCHRANA PRAVIDEL TRŽNÍ EKONOMIKY	18
2.1 Trestní právo.....	18
2.1.1 Zařazení trestního práva	19
2.1.2 Základní funkce trestního práva	19
2.2 Nový trestní zákoník.....	20
2.2.1 Vznik nového trestního zákoníku	20
2.2.2 Systematika trestního zákoníku	21
2.2.3 Rozdělení trestního zákoníku.....	21
2.3 Trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky.....	22
2.3.1 Porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže	23
2.3.2 Neoprávněné podnikání	25
2.3.3 Sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě	26
2.3.4 Pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži.....	28
3 OSTATNÍ TRESTNÉ ČINY VÝZNAMNÉ PRO OCHRANU PRAVIDEL TRŽNÍ EKONOMIKY	30
3.1 Trestné činy proti majetku	30
3.1.1 Krádež	30
3.1.2 Podvod.....	31
3.2 Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných.....	33
3.2.1 Úplatkářství	33
3.2.2 Korupce a její vliv na ekonomiku.....	34
4 STAV HOSPODÁŘSKÉ KRIMINALITY V ČESKÉ REPUBLICE	37
4.1 Hospodářská kriminalita v ČR v porovnání se světem	37
4.2 Hospodářská kriminalita v ČR v letech 2011 a 2012.....	39
ZÁVĚR	42
POUŽITÁ LITERATURA.....	44
LEGISLATIVA	45
ELEKTRONICKÉ ZDROJE	46

ÚVOD

Tématem bakalářské práce je „*Ochrana pravidel tržní ekonomiky v novém trestním zákoníku*“. Dané téma jsem si zvolila zejména pro významnou roli v hodnocení celkového stavu tržní ekonomiky a hospodářské kriminality v České republice.

Události po listopadu 1989 přinesly nejen politické a společenské změny, ale podstatný důraz byl kladen především na úspěšné fungování tržní ekonomiky. Československo se postupně navracelo k tržní ekonomice, tedy jednalo se o nelehký přechod od centrálně plánovaného hospodářství k ekonomice tržní. Tomuto vývoji se musela přizpůsobit i legislativa demokratického státu.

Pro úspěšné fungování trhu je nezbytně nutné zakotvit přísná pravidla, kterými se bude společnost, podniky, ale i stát řídit. Jedná se především o stanovení co nejpřísnějších podmínek hospodářské soutěže, jelikož soutěž mezi firmami je základním mechanismem tržní ekonomiky, a často má vliv i na rozvoj výkonnosti celého hospodářství.

Tržní ekonomika se řídí především pravidly o dodržování stanovených smluvních podmínek, ochraně soukromého vlastnictví a možností volného vstupu na trh. Uvnitř státu s tržní ekonomikou, by měly být tyto pravidla součástí právního řádu, který vymezuje jasné sankce, tedy tresty.

Cílem bakalářské práce je analyzovat ochranu pravidel tržní ekonomiky v oblasti trestního práva v novém trestním zákoníku, přičemž daná problematika bude hodnocena z hlediska norem trestního práva obsaženého v novém trestním zákoníku.

Ze seznamu literatury a ostatních zdrojů, který je uveden v závěru samotné práce, budu nejvíce využívat publikaci *Trestní zákoník – komentář* od profesora Pavla Šámala a jeho kolektivu. Tato kniha obsahuje velmi přesný popis trestního zákoníku a doplňuje jej o velice cenný komentář. Dále při zpracovávání bakalářské práce budu čerpat především z odborné literatury, z platných právních předpisů, judikatury a internetových zdrojů spjatých s tématem.

Vzhledem ke zkoumané problematice a návrhu opatření k odstranění zjištěných nedostatků bude zvolena analyticko – deskriptivní metoda.

Bakalářská práce je rozdělena do několika částí. V první kapitole bude stručně pojednáno o právním řádu a současných platných právních normách, dále budou přiblíženy mezinárodní úmluvy a pakty.

V následující části práce bude charakterizováno trestní právo, jeho zařazení a základní funkce trestního práva. Stěžejní část práce této kapitoly je věnována novému trestnímu zákoníku, a především trestným činům proti závazným pravidlům tržní ekonomiky. Vybrány a následně rozebrány budou nejpodstatnější paragrafy hlavy X. trestního zákoníku.

Třetí kapitola pouze bude doplňovat téma bakalářské práce, zde budou představeny ostatní trestné činy významné pro ochranu pravidel tržní ekonomiky. Podkapitola je věnována aktuálním otázkám úplatkářství, pojmu korupce a stavu prostředí České republiky v této oblasti.

V závěrečné části bude zhodnocen stav hospodářské kriminality, který bude doplněn grafy. Zde bude čerpáno především ze statistik Policie ČR a internetových odkazů Ministerstva vnitra.

1 PRÁVNÍ ÚPRAVA ZÁKLADNÍCH PRAVIDEL TRŽNÍ EKONOMIKY V ČESKÉ REPUBLICE

Chceme-li se zabývat problematikou ochrany pravidel tržní ekonomiky v novém trestním zákoníku, je nutné k celkovému pochopení tématu nejprve charakterizovat pojem *tržní ekonomika*.

Tržní ekonomika¹ je oblast ekonomiky, v níž jsou otázky *co, jak, pro koho*, týkající se alokace zdrojů, výhradně řešeny prostřednictvím nabídky a poptávky na trzích.²

Nový trestní zákoník vychází ze zhodnocení dosavadních předpisů v trestněprávní oblasti a přihlíží k vývoji právní teorie a praxe zejména v evropských zemích s rozvinutým demokratickým systémem. Trestní zákoník zohledňuje přirozené požadavky garantování základních lidských práv a svobod a respektování mezí zásahů do těchto práv stanovených Listinou základních práv a svobod, a zajištění plného souladu s Ústavou České republiky a ústavní úlohou jednotlivých orgánů činných v trestním řízení.³ Současně zajišťuje i plnění všech závazků v trestněprávní oblasti vyplývajících pro Českou republiku z mezinárodních smluv a dalších dokumentů, dále vyjadřuje soulad vnitrostátní právní úpravy s normami a práva Evropské unie a přihlíží k podstatným doporučením a stanoviskům Rady Evropy.⁴

O efektivně fungující tržní ekonomiku, jako je zachování hospodářské soutěže, možnosti podnikání či disponovat majetkem, stát pečuje prostřednictvím přísných pravidel a zákonů, které mají podklad v ústavním pořádku České republiky. Podívejme se nyní podrobněji na právní řád, hierarchii právních norem a nejdůležitější právní normy, které jsou základem pro zachování pravidel tržní ekonomiky v České republice.

---

¹ Z překladu *Market economy*.

² Samuelson, P., Nordhaus, W. *Ekonomie*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1992, 1011 s. ISBN 80-205-0494-X, s. 981.

³ Oproti tomu trestní právo procesní zpravidla reguluje přístupnou míru zásahů státu do práv a svobod zejména obviněného a případně i dalších osob a případně i dalších osob zúčastněných na trestním řízení.

⁴ Trestní zákoník, Návrh trestního zákoníku, *Důvodová zpráva k návrhu trestního zákoníku* [online]. [cit. 2013-08-11]. Dostupné z: <http://trestnizakonik.cz/navrh/duvodova-zprava.html>

1.1 Právní řád

Právní řád je systém uspořádaný, jehož prvky jsou právní normy, popř. právní předpisy. Z tohoto důvodu se v právní literatuře a v právním jazyku systémem práva rozumí uspořádání prvků určitého právního řádu.⁵ Právní řád je souhrnem pramenů práva platných v daném státě či v rámci mezinárodního společenství. Formálně závazné prameny práva, zpravidla zakotvené v ústavě daného státu, jsou důležité z hlediska legality jako jednoho ze stěžejních atributů právního státu.⁶

Český právní řád je založen na psaném právu. Tvořen je především zákony a dalšími právními předpisy, ratifikovanými a vyhlášenými mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách a nálezy Ústavního soudu.⁷

1.1.1 Hierarchie právních norem

Právní normy lze popsat jako nejmenší a dále nedělitelné součásti právního řádu. Třídění právních norem posuzujeme podle právní síly.⁸ Tato právní síla je chápána ze dvou hledisek:

- *absolutně*: rozeznávají se právní normy různé úrovně, tedy právní normy zákonné a podzákonné,
- *relativně*: první normy ve vzájemném vztahu, zde platí, že právní norma nižší právní síly nesmí odporovat právní normě vyšší právní síly.⁹

Podle absolutní právní síly se v českém právním řádu rozlišují předpisy *primární* a *sekundární*. Mezi primární (zákonné) právní předpisy řadíme ústavní zákony, zákony a zákonná opatření Senátu podle článku 33 Ústavy. Právní předpisy sekundární (podzákonné)

---

⁵ Knapp, V. Teorie práva. Praha: C. H. Beck, 1995, 247 s. ISBN 80-7179-028-1, s. 67.

⁶ Gerloch, A. Teorie práva. 1. vydání. Dobrá Voda: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2000, 222 s. ISBN 80-86473-01-5, s. 49.

⁷ Nálezy Ústavního soudu ruší určité zákony, jiné právní předpisy nebo jejich jednotlivá ustanovení. Jejich forma je obdobná jako rozsudky obecných soudů.

⁸ Právní síla vyjadřuje vlastnost právní normy, ukládá adresátům právní povinnosti.

⁹ Knapp, V. Teorie práva. Praha: C. H. Beck, 1995, 247 s. ISBN 80-7179-028-1, s. 156 – 157.

jsou nařízení vlády, právní předpisy vydané ministerstvy a orgány územní samosprávy a vyhlášky zastupitelstev územních samosprávných celků.¹⁰

Relativní právní síla rozlišuje právní normy *originální* a právní normy *derivativní*. Originální právní normy, tedy normy původní a neodvozené, jsou právní předpisy primární. Svou povahou lze do této skupiny zařadit i vyhlášky zastupitelstev územních samosprávných celků. Do skupiny derivativních právních norem patří zejména nařízení vlády, právní předpisy ministerstev, jiných správních orgánů a orgánů územní samosprávy.¹¹

1.2 Ústava České republiky

Základem vnitrostátních právních řádů je ústava, ta má nejvyšší právní sílu. Ústava České republiky je základní zákon České republiky. Ústava byla přijata jako ústavní zákon Českou národní radou 16. prosince 1992 a publikována v české Sbírce zákonů pod č. 1/1993 Sb. Česká ústava je tvořena preambulí a 8 hlavami, zahrnujícími základní ustanovení, moc zákonodárnou, moc výkonnou, moc soudní, Nejvyšší kontrolní úřad, Českou národní banku, územní samosprávu a přechodná a závěrečná ustanovení.¹²

Z pohledu teorie ústavy klasifikujeme Ústavu ČR jako psanou, původní, rigidní, dohodnutou, pololegální a reálnou.¹³

Do dubna 2011 byla Ústava šestkrát novelizovaná. Devět článků bylo dotčeno změnami, devět článků bylo doplněno, dva články byly vloženy a jeden článek byl v Ústavě zrušen. Od přijetí nedošlo k pouhé přímé novelizaci, nýbrž byla měněna i nepřímo, a to jednak přijetím samostatných ústavních zákonů, a zejména aplikační praxí.¹⁴

---

¹⁰ Knapp, V. Teorie práva. Praha: C. H. Beck, 1995, 247 s. ISBN 80-7179-028-1, s. 156 – 157.

¹¹ Knapp, V. Teorie práva. Praha: C. H. Beck, 1995, 247 s. ISBN 80-7179-028-1, s. 156 – 157.

¹² Zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992.

¹³ Šimíček, V. et al. Ústava České republiky: komentář. Praha: Linde, 2010, 1533 s. ISBN 978-80-7201-814-7, s. 9.

¹⁴ Šimíček, V. et al. Ústava České republiky: komentář. Praha: Linde, 2010, 1533 s. ISBN 978-80-7201-814-7, s. 10.

1.3 Listina základních práv a svobod

Listina je v rámci našeho rozdělení zákonem s vysokou právní silou. Listina, ačkoli není formálně prohlášena za ústavní zákon, co do právní síly je s ústavními zákony srovnatelná. Tedy měněna a doplňována může být jen formou ústavních zákonů. Obsah Listiny vychází především z Všeobecné deklarace lidských práv z roku 1984, Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (1966), Mezinárodního paktu o ekonomických, sociálních a kulturních právech (1966), Evropské konvence o ochraně práv člověka a základních svobodách (1950), Evropské sociální charty, ale také z československé ústavy z roku 1920 a rakouské ústavní úpravy z roku 1867.¹⁵

Listina základních práv a svobod byla schválena Federálním shromážděním ČSFR 9. ledna 1991, platná a účinná nastala od 8. února 1991. Tehdy byla publikovaná s ústavním zákonem, kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod jako ústavní zákon Federálního shromáždění ČSFR ve sbírce zákonů pod č. 23/1991 Sb. a znovu vyhlášená usnesením ČNR z 16. 12. 1992 jako součást ústavního pořádku České republiky a publikovaná ve Sbírce zákonů ČR pod č. 2/1993 Sb.¹⁶

Listina základních práv a svobod obsahuje 44 článků rozdělených do šesti hlav. Hlava první obsahuje obecná ustanovení garantující základní práva bez rozdílu. Hlava druhá je zaměřena na základní lidská práva a svobody, hlava třetí zdůrazňuje práva národnostních menšin, hlava čtvrtá hospodářská, sociální a kulturní práva, hlava pátá je zaměřena na právo soudní a jinou právní ochranu a hlava šestá upravuje společná ustanovení.¹⁷

Základní práva a svobody vytvářejí pouze základ pro postavení jednotlivce ve státě, tedy vyjadřují vztah mezi státem a občanem. Z tohoto hlediska lze prameny právní úpravy jeho postavení rozdělit do tří základních skupin, mezi které řadíme ústavní pořádek ČR, mezinárodní smlouvy a nadnárodní právo.¹⁸

---

¹⁵ Klíma, K. et al. Komentář k Ústavě a Listině. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. 1019 s. ISBN 80-86898-44-X. s. 988.

¹⁶ Pavlíček, V. et al. Ústavní právo a státověda: II. díl, Ústavní právo České republiky, část 2. Praha: Linde, 2004. 241 s. ISBN 80-7201-472-2. s. 116.

¹⁷ Zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod. In: *Sbírka zákonů České republiky*, 1992.

¹⁸ Filip, J. Ústavní právo: učební text pro bakalářské studium na Právnické fakultě Masarykovy univerzity, 3. doplněné vydání. Brno: Masarykova Univerzita, 2011. 62 s. ISBN 978-80-210-5626-8. s. 46.

1.4 Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen Úmluva) je nejdůležitější úmluvou, ve vztahu s ochranou práv a svobod, sjednanou v rámci Rady Evropy a základem regionální mezinárodněprávní ochrany lidských práv v Evropě.¹⁹

Úmluva byla přijata členy Rady Evropy, kteří zohlednili Všeobecnou deklaraci lidských práv vyhlášenou Valným shromážděním Organizace spojených národů 10. prosince 1948. Základním cílem Úmluvy je dosažení jednoty mezi jejími členy prostřednictvím ochrany lidských práv a základních svobod, které jsou základem spravedlnosti a míru ve světě skrze politickou demokracii, a taktéž společným dodržování lidských práv.²⁰

V Československu byla Úmluva ratifikována 18. března 1992 a publikována pod č. 209/1992 Sb.

1.5 Další mezinárodní pakty

V souvislosti s tématem bakalářské práce je třeba zmínit další významné pakty, a to *Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech* a *Mezinárodní pakt o občanských a politických právech*.

Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech byl přijat Valným shromážděním OSN v roce 1966. Tato smlouva vymezuje podstatnou oblast lidských práv, jako například právo na práci, na zakládání odborových organizací, na vzdělání, aj., zavazuje členy paktu k dodržování těchto práv a vymezuje i mezinárodní kontrolní opatření zaměřená na dodržování těchto závazků. Pro Československou socialistickou republiku vstoupil tento pakt v platnost 23. března 1976.²¹

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech je obsahuje 53 článků, zaměřených na práva národů na sebeurčení, dále obsahuje obecné závazky států respektovat a zajistit konkrétní práva všem jednotlivcům na jeho území pod jeho jurisdikcí. Pro danou

---

¹⁹ Zákon č. 209/1992 Sb. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992.

²⁰ Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992.

²¹ Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 120/1976 Sb. Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech. In: *Sbírka zákonů*. 1976.

problematiku je důležité zmínit především čl. 14 Paktu, který je zaměřen na trestní řízení a práva obviněného z trestného činu.²² Tento pakt také vstoupil v platnost v Československé socialistické republice roku 1976.²³

---

²² Čl. 14 Paktu je věnován především zárukám obviněného z trestného činu, který má právo na spravedlivý proces.

²³ Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 120/1976 Sb. Mezinárodní pakt o občanských a politických právech. In: *Sbírka zákonů*. 1976.

2 TRESTNÍ ZÁKONÍK A OCHRANA PRAVIDEL TRŽNÍ EKONOMIKY

Trestní zákoník č. 40/2009 Sb. je platná právní norma trestního práva hmotného. Nový trestní zákoník nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2010 a současně byl zrušen dřívější československý trestní zákon. Současně v platnosti je také kodex trestního práva procesního *trestní řád*, který upravuje normy trestního řízení, a zejména vymezuje postup a činnost orgánů činných v trestním řízení při zjišťování trestných činů, jejich pachatelů a potrestání těchto pachatelů, také stanoví práva a povinnosti osoby, proti které se řízení vede, a dalších osob zúčastněných na řízení.²⁴

2.1 Trestní právo

Při vymezení pojmu trestního práva vycházíme z ochrany, kterou trestní právo poskytuje před kriminalitou, která útočí proti nejdůležitějším právním statkům naší společnosti v daném stadiu jejího vývoje, tedy nejdůležitějším chráněným právním hodnotám či chráněným společenským zájmům. Trestní právo chrání práva a oprávněné zájmy fyzických a právnických osob a dalších subjektů, jakož i právem chráněné zájmy společnosti a státu, včetně ústavního zřízení České republiky, jen tehdy, jestliže právní prostředky jiných právních odvětví k jejich ochraně nepostačují.²⁵

Trestně právní ochrana náleží v tom, že trestní právo určuje, které ze společensky škodlivých činů jsou trestné, a taktéž stanoví tresty za jejich spáchání a upravuje i ukládání tzv. ochranných opatření.²⁶ Právě v trestním právu nejvýrazněji vystupují základní etické hodnoty, na kterých je založen právní stát a občanská společnost. Z nich jsou utvářeny právní statky, trestněprávní normy a skutkové podstaty trestných činů i pravidel pro aplikaci trestních sankcí.²⁷

---

²⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009.

²⁵ Šámal, P. et al. Trestní zákoník I. § 1 až § 139. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 1287 s. ISBN 978-80-7400-109-3. s. 2 – 3.

²⁶ Mezi tyto ochranné opatření je zařazeno ochranné léčení, zabezpečovací detence, zabránění věci či jiné majetkové hodnoty a ochranná výchova.

²⁷ Novotný, O., Vanduchová, M., Šámal, P. et al. Trestní právo hmotné. Obecná část. 6. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. 584 s. ISBN 978-80-7357-509-0. s. 33.

2.1.1 Zařazení trestního práva

Trestní právo je odvětvím veřejného práva a součástí právního řádu. Dle třídění práva na *veřejné* a *soukromé* spadá oblast trestního práva do oblasti veřejné. Tedy uplatňuje se v rámci právního státu, kdy rozhoduje orgán veřejné moci autoritativně o právech a povinnostech podřízeného subjektu přesně upraveným způsobem, přičemž platí zásada, že veřejná moc může být vykonávána jen v případech a rozsahu stanoveném zákonem, a to způsoby, které zákon stanoví.²⁸ Na základě trestního práva vzniká každému nárok, aby bylo jeho jednání posouzeno jen v mezích a způsobem stanoveným zákonem, včetně toho, aby byl stíhán a souzen podle obecných a pro každého platících trestněprávních předpisů.²⁹

Účelem trestního zákona je upravit postup orgánů činných v trestním řízení tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni. Trestní řízení musí působit k upevnování zákonnosti, k předcházení a zamezování trestné činnosti, k výchově občanů v duchu důsledného zachovávání zákonů a pravidel občanského soužití i čestného plnění povinností ke státu a společnosti. Toto obecné ustanovení vymezuje smysl a účel trestního řádu a trestního řízení. I přes svůj obecný charakter by toto ustanovení nemělo zůstat stranou při svých úvahách orgánů činných v trestním řízení a aplikaci faktických procesních postupů a rozhodnutí v návaznosti na uplatnění hmotného práva. Současně jsou těmito zásadami garantovány zásady spravedlivého procesu vyplývající z ústavních norem (Ústavy, Listiny) a mezinárodních smluv (Úmluvy, Pakty).³⁰

2.1.2 Základní funkce trestního práva

Primární funkce trestního práva se vyvozují z koncepce trestního státu, vycházející zejména z vázanosti demokratického státu právem a z ochrany lidských práv, přičemž je třeba reflektovat i základní ústavní principy zákonnosti garance lidských práv a svobod a ochrany individuálních a společenských zájmů. S přihlédnutím k obecným funkcím práva se na tomto

---

²⁸ Zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992.

²⁹ Šámal, P. et al. *Trestní zákoník I. § 1 až § 139. Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 1287 s. ISBN 978-80-7400-109-3. s. 2.

³⁰ Fenyk, J. et al. *Trestní zákoník a trestní řád: průvodce trestně právními předpisy a judikaturou*. II. Díl. Praha: Linde, 2010. 1184 s. ISBN 978-80-7201-803-1. s. 3.

podkladě pak zpravidla vymezují ochranná, regulativní a preventivně-represivní funkce trestního práva.³¹

Dále jsou základní zásady trestního práva významné pro formování kvalitního právního podvědomí občanů. Nejen jejich znalost, ale především vnitřní akceptace trestněprávních zásad ze strany občanů působí jako podstatný antikriminogenní faktor.³²

2.2 Nový trestní zákoník

Od 1. ledna 2010 nabyl na území České republiky účinnosti nový trestní zákoník - *zákon č. 40/2009 Sb.*, ten nahrazuje trestní zákon č. 140/1961 Sb., který u nás platil od roku 1961 a byl mnohokrát novelizován.³³

2.2.1 Vznik nového trestního zákoníku

Trestní zákon z roku 1961 platil necelých pět desetiletí, během této doby došlo k mnoha změnám v oblasti teorie i praxe. Potřeba vytvořit nový trestní zákon sílila především od devadesátých let, kdy bylo zcela zřejmé, že není možné ponechat původní trestní zákon ve stávající podobě. Trestní zákon z roku 1961 nevyhovoval především novým společenským požadavkům a potřebám.

Návrh trestního zákoníku z dílny ministerstva spravedlnosti vznikl od roku 1992, na jejímž zpracování se podílelo mnoho odborníků z oboru trestního práva, a to především z právnických fakult, soudů a státních zastupitelství. Jednalo se o nejrozsáhlejší zákonnou předlohu, která byla od konce roku 1989 v Parlamentu České republiky projednávána, a bez větších problémů prošla oběma komorami. Například v Senátu prošel téměř jednomyslně, což svědčilo o potřebnosti nové právní normy a výrazné podpoře napříč politickým spektrem.³⁴ V horní komoře parlamentu zavládlo při projednávání všeobecné přesvědčení, že podoba návrhu je svou koncepcí moderní a suverénní normou evropského typu. Za velice kladné

---

³¹ Šámal, P. et al. Trestní zákoník I. § 1 až § 139. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 1287 s. ISBN 978-80-7400-109-3. s. 6.

³² Kratochvíl, V. et al. Trestní právo hmotné. Obecná část. 3. vydání. Brno: Masarykova Univerzita, 2006. 571 s. ISBN 80-210-2985-4. s. 58.

³³ Starý předpis, trestní zákon z roku 1961, se ovšem používal pro trestné činy, které byly spáchány před 1. 1. 2010. Trestný čin je posuzován vždy podle práva, které platilo v době jeho spáchání.

³⁴ Pro nový trestní zákoník v Senátu hlasovalo 74 ze 76 přítomných senátorů.

přijetí kodexu zákonodárcům poděkoval ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil, ale i hlavní autor trestního zákoníku prof. Pavel Šámal.³⁵

Celkově lze konstatovat, že nový trestní zákoník je v porovnání s předešlou úpravou obsáhlejší, zpříšňuje tresty za nejzávažnější trestné činy, stanovuje nové možnosti trestání, postihuje nové druhy trestné činnosti a posiluje úlohu alternativních trestů, jako je zavádění trestu domácího vězení.³⁶

2.2.2 Systematika trestního zákoníku

Autoři trestního zákoníku zvolili takové uspořádání, které proporcionálně vyjadřuje závažnost chráněných zájmů. Samotným uspořádáním hlav, dílů i jednotlivých ustanovení ve zvláštní části vyjadřuje posloupnost důležitosti chráněných zájmů podle potřeb dnešní moderní společnosti. Nově jsou trestné činy rozděleny:

- *přečiny*, které nejsou pouze všechny trestné činy z nedbalosti, ale taktéž úmyslné trestné činy, za něž trestní zákon stanovuje trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let;
- *zločiny*, to jsou všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přečiny;
- *zvlášť závažné zločiny*, které jsou definovány jako úmyslné trestné činy, za něž trestní zákon stanovuje trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně na deset let.³⁷

2.2.3 Rozdělení trestního zákoníku

Trestní zákoník se člení na *obecnou* a *zvláštní* část. Obecná část zahrnuje ustanovení, která jsou společná všem či více trestným činům, definuje základy trestní odpovědnosti, ukládání trestů a ochranných opatření, a taktéž shrnuje výklad použitých pojmů.

---

³⁵ Ejustice.cz, *Senátoři schválili nový trestní zákoník* [online]. [cit. 2013-06-15]. Dostupné z: <http://ejustice.cz/senatori-schvalili-novy-trestni-zakonik-originalni-prirucka-k-novemu-zakonu>

³⁶ Justice.cz, *Justici čeká v novém roce několik významných legislativních změn* [online]. [cit. 2013-06-29]. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/Justice2/ms/ms.aspx?o=23&j=33&k=5130&d=310346>

³⁷ Ministerstvo spravedlnosti České republiky, *Reforma justice, Trestní zákoník, Obecně o trestním zákoníku* [online]. [cit. 2013-06-29]. Dostupné z: <http://www.reformajustice.cz/cz/trestni-zakonik/obecne-o-trestnim-zakoniku.html>.

Zvláštní část obsahuje katalog trestných činů, které jsou dle příbuznosti rozděleny do 13 hlav:

- Trestné činy proti životu a zdraví
- Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství
- Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti
- Trestné činy proti rodině a dětem
- Trestné činy proti majetku
- Trestné činy hospodářské
- Trestné činy obecně nebezpečné
- Trestné činy proti životnímu prostředí
- Trestné činy proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci
- Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných
- Trestné činy proti branné povinnosti
- Trestné činy vojenské
- Trestné činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy.³⁸

Výše popsané hlavy jsou následně děleny na díly, které obsahují jednotlivé paragrafy.

V obecné části jsou normy vztahující se na veškeré trestné činy či na některé jejich skupiny. Z tohoto hlediska je výhodnější a především úspornější je vymezit souhrnným způsobem, a nikoliv opakovat u každého trestného činu. Oproti tomu katalog trestných činů vymezuje trestné činy, které se vzájemně odlišují.

2.3 Trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky

V rámci daného tématu je stěžejní oblast trestního zákoníku druhá část, hlava VI., která upravuje trestné činy hospodářské. Hlava VI. trestního zákoníku rozděluje obsažené trestné činy do čtyř dílů:

- Trestné činy proti měně a platebním prostředkům (§ 233 – 239)
- Trestné činy daňové, poplatkové a devizové (§ 240 – 247)

---

³⁸ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009.

- Trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky a oběhu zboží ve styku s cizinou (§ 248 – 267)
- Trestné činy proti průmyslovým právům a proti autorskému právu (§ 268 – 271).³⁹

Pro účely tématu této bakalářské práce, bude věnována náležitá pozornost především třetímu dílu, obsahující trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky a oběhu zboží ve styku s cizinou. Přičemž blíže specifikovány budou nejvýznamnější právní normy týkající se našeho tématu, kterým jsou věnovány jednotlivé podkapitoly.

2.3.1 Porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže

Nekalá soutěž byla již od První republiky postihována právními předpisy, například zákon č. 111/1927 Sb. z. a n., o ochraně proti nekalé soutěži, který byl svého času dosti pokrokovým, protože nejenže řešil problematiku nekalé soutěže prostředky civilněprávními, ale v hlavě druhé upravoval i ochranu nekalé soutěže prostředky trestního práva.⁴⁰

Ustanovení § 248 chrání zájem na dodržování pravidel hospodářské soutěže v podmínkách tržního hospodářství a tedy na svobodném vývoji hospodářské soutěže v rámci závazných pravidel hospodářského styku. Jedná se o pravidla hospodářské soutěže stanovená v nařizujících ustanoveních právních předpisů, jež stanoví určitá závazná pravidla podnikání, za nichž se může svobodně rozvíjet a uskutečňovat hospodářská činnost soutěžitelů na trhu výrobků a služeb, na finančních trzích apod.⁴¹

Nový trestní zákoník upravuje dle § 248: (1) Kdo poruší jiný právní předpis o nekalé soutěži tím, že se při účasti v hospodářské soutěži dopustí *a) klamavé reklamy, b) klamavého označování zboží a služeb, c) vyvolávání nebezpečí záměny, d) parazitování na pověsti podniku, výrobků či služeb jiného soutěžitele, e) podplácení, f) zlehčování, g) srovnávací reklamy, h) porušování obchodního tajemství, nebo i) ohrožování zdraví spotřebitelů a životního prostředí, a způsobí tím ve větším rozsahu újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům nebo opatří tím sobě nebo jinému ve větším rozsahu neoprávněné výhody, bude*

³⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009.

⁴⁰ Antitrust, Právo hospodářské soutěže, *Žatecká, E. Porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže v trestním zákoníku* [online]. [cit. 2013-07-29]. Dostupné z: <http://www.antitrust.cz/poruseni-predpisu-o-pravidlech-hospodarske-souteze-v-trestnim-zakoniku-p-8.html>

⁴¹ Šámal, P. Trestněprávní postih tzv. horizontálních kartelů podle nového trestního zákoníku, *Bulletin Advokacie*, 7-8 2010, s. 19.

potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Stejně bude potrestán, kdo v rozporu s jiným právním předpisem na ochranu hospodářské soutěže se svým konkurentem uzavře dohodu o určení ceny, dohodu o rozdělení trhu nebo jinou dohodu narušující hospodářskou soutěž, kdo v rozporu s jiným právním předpisem o veřejných zakázkách poruší závažným způsobem závazná pravidla zadávacího řízení, nebo kdo v rozporu s jiným právním předpisem upravujícím činnost bank a jiných právnických osob oprávněných k provozování finanční činnosti, obchodování s investičními nástroji, kolektivního investování, penzijního připojištění a pojišťovnictví, poruší závažným způsobem závazná pravidla obchodování, obhospodařování majetku, odborné péče nebo zákaz vykonávat zákonem nebo úředním rozhodnutím určené úkony, služby nebo jiné činnosti, a způsobí tím ve větším rozsahu újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům, zadavateli nebo jinému dodavateli nebo opatří tím sobě nebo jinému ve větším rozsahu neoprávněné výhody...⁴²

Související předpisy nalezneme především v zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a obchodním zákoníku č. 513/1991 Sb..

Pro trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže je blíže definovat určité pojmy:

- *Hospodářská soutěž*⁴³ lze nazvat jako soupeření dvou a více hospodářských subjektů na téže straně tržních vztahů o dosažení hospodářského výsledku na daném segmentu trhu, a to takové soupeření, které vzájemně ovlivňuje hospodářskou činnost těchto subjektů a vytváří na straně druhých potenciálních účastníků tržních vztahů objektivní možnost volby mezi různými soutěžními nabídkami či poptávkami.⁴⁴
- *Nekalá soutěž* je jednání v hospodářské soutěži nebo v hospodářském styku, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům.⁴⁵

---

⁴² § 248 zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009.

⁴³ Obecněji lze hospodářskou soutěž nahradit pojmem konkurence.

⁴⁴ Šámal, P. et al. *Trestní zákoník II. § 140 až § 421. Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 1287 - 3285 s. ISBN 978-80-7400-178-9. s. 2271.

⁴⁵ § 44 zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991.

Pachatelem může být kdokoli, nemusí to být pouze soutěžitel, ale pachatelem může být i osoba, která v dohodě se soutěžitelem nebo i bez takové dohody šíří klamavou reklamu, nebo podplácí, anebo bývalý zaměstnanec soutěžitele, který vyzradí obchodní tajemství.⁴⁶

Zástupce státní správy v oblasti hospodářské soutěže je Úřad pro ochranu hospodářské soutěže se sídlem v Brně. Jedná se o ústřední orgán státní správy České republiky s pravomocemi v oblasti ochrany hospodářské soutěže, dohledu nad zadáváním veřejných zakázek a v monitoringu a koordinaci veřejné podpory.⁴⁷

2.3.2 Neoprávněné podnikání

Velkou řadu změn v posledních desetiletích doznalo ustanovení neoprávněného podnikání trestního zákoníku. Smyslem je především chránit poctivé a řádně zaregistrované podnikatele.

Trestní zákoník definuje dle § 251: (1) *Kdo neoprávněně ve větším rozsahu poskytuje služby nebo provozuje výrobní, obchodní nebo jiné podnikání, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.*

(2) *Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu, nebo b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.*

(3) *Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.*

Související předpisy je zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník a zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon. Především v § 3, živnostenského zákona jsou jmenovány jednotlivé činnosti, které nejsou živnostmi a podléhají podmínkami vymezenými jinými zákony.

Obchodní zákoník definuje *podnikání* jako soustavou činnost prováděnou samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní účet a odpovědnost za účelem dosažení zisku.⁴⁸

---

⁴⁶ Šámal, P. et al. Trestní zákoník II. § 140 až § 421. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 1287 - 3285 s. ISBN 978-80-7400-178-9. s. 2287-2288.

⁴⁷ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, *Informace o činnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže* [online]. [cit. 2013-07-29]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/uvodni-stranka.html>

⁴⁸ § 2 zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991.

Pachatelem činu nemůže být právnická osoba, například akciová společnost nebo společnost s ručením omezeným, a to z důvodu, že pachatelem trestného činu může být dle našeho trestního zákoníku jen fyzická osoba, která je například statutárním orgánem nebo jeho členem nebo jiný fyzická osoba zastupující společnost nebo jinou právnickou osobu. V praxi je pachatelem trestného činu neoprávněného podnikání nejčastěji fyzická osoba, která provozuje podnikání. Pokud by však fyzická osoba podnikala neoprávněně ve smyslu § 251 v rámci nebo na úkor například společnosti s ručením omezeným, byla by za takové jednání trestně odpovědná. Příkladů neoprávněného podnikání nalezneme mnoho, v judikatuře byl řešen i příklad, kdy obchodní společnost, např. společnost s ručením omezeným, ve smyslu příslušných právních předpisů, konkrétně obchodního zákoníku, platně nevznikla, jelikož pachatelé jen její existenci předstírali. V tomto případě se při naplnění všech znaků skutkové podstaty tohoto trestního činu může jednat o neoprávněné podnikání podle § 251.⁴⁹

2.3.3 Sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě

Úprava tohoto trestného činu se do českého práva dostala společně s ostatní definicí pletich trestního zákona č. 557/1991 Sb. pod § 128a. Oproti této úpravě došlo v novém trestním zákoníku k rozšíření trestnosti tohoto činu také na jednání v souvislosti se zadáním veřejné zakázky.

Podle § 256: (1) *Kdo v souvislosti se zadáním veřejné zakázky, s veřejnou soutěží nebo veřejnou dražbou v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému prospěch sjedná některému dodavateli, soutěžiteli nebo účastníkům dražby přednost nebo výhodnější podmínky na úkor jiných dodavatelů nebo soutěžitelů, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti.*

(2) *Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, jestliže: a) spáchá čin uvedená v odstavci 1 jako člen hodnotící komise, vyhlášovatel nebo pořadatel veřejné soutěže nebo veřejné dražby, licitátor nebo jako člen organizované skupiny, b) způsobí takovým činem značnou škodu, nebo c) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.*

---

⁴⁹ Šámal, P. et al. Trestní zákoník II. § 140 až § 421. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 1287 - 3285 s. ISBN 978-80-7400-178-9. s. 2328-2329.

(3) *Stejně jako v odstavci 2 bude potrestán, kdo za okolností uvedených v odstavci 1 žádá, přijme nebo si dá slíbit majetkový nebo jiný prospěch.*⁵⁰

Základním znakem je tedy souvislost takového jednání se zadáním veřejné zakázky, veřejnou soutěží a veřejnou dražbou:

- *Zadání veřejné zakázky* je vykládáno ve smyslu zákona č. 137/2006 Sb. jako rozhodnutí zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky a uzavření smlouvy s nejvhodnějším uchazečem, uskutečněné v zadávacím řízení.⁵¹
- Jako *veřejná zakázka* je rozuměna zakázka realizovaná na základě smlouvy mezi veřejným zadavatelem a jedním či více dodavateli.
- Pojem *veřejná soutěž* tak, jak jej obsahuje trestní zákoník, zahrnuje jak obchodní veřejnou soutěž dle obchodního zákoníku (§ 281 až 288) tak veřejnou soutěž na určité dílo nebo výkon ve smyslu práva občanského.⁵²

Obecně lze tento pojem definovat jako situaci, kdy větší počet subjektů usiluje podle určitých vyhlášených pravidel o dosažení konečného výsledku, který bude objektivně zhodnocen.⁵³

Pachatelem může být kdokoli, obvykle to však bývá osoba, která má určité povinnosti v zadávacím řízení veřejné zakázky nebo při organizování veřejné soutěže nebo veřejné dražby, ale není vyloučeno, aby pachatelem byl kdokoli jiný i mimo osoby podílející se na zadávání veřejné zakázky, organizování veřejné soutěže nebo veřejné dražby.⁵⁴

---

⁵⁰ § 256 zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009.

⁵¹ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006.

⁵² Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, definuje *veřejnou soutěž* dle § 847: Vyhlásí-li fyzická nebo právnická osoba veřejnou soutěž na určité dílo nebo výkon, musí ve vyhlášení uvést přesné vymezení předmětu a lhůty soutěže, výši cen a ostatní soutěžní podmínky; rovněž musí vyhlásit, kdo, v jaké lhůtě a podle jakých měřítek posoudí splnění podmínek soutěže a provede ocenění.

⁵³ Šámal, P. et al. Trestní zákoník II. § 140 až § 421. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 1287 - 3285 s. ISBN 978-80-7400-178-9. S. 2385.

⁵⁴ Šámal, P. et al. Trestní zákoník II. § 140 až § 421. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 1287 - 3285 s. ISBN 978-80-7400-178-9. S. 2388.

2.3.4 Pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži

Objektivní stránka těchto trestných činů je tvořena různými druhy jednání vykonávanými s cílem ovlivnit veřejnou zakázku, veřejnou soutěž nebo dražbu.

Podle § 257: (1) *Kdo se dopustí pletich v souvislosti se zadáním veřejné zakázky nebo s veřejnou soutěží tím, že a) lstí nebo pohrůžkou násilí nebo jiné těžké újmy přiměje jiného, aby se zdržel účasti v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži, b) jinému poskytne, nabídne nebo slíbí majetkový nebo jiný prospěch za to, že se zdrží účasti v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži, c) žádá nebo přijme majetkový nebo jiný prospěch za to, že se zdrží účasti v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži, nebo d) na základě dohody s jiným zájemcem nebo uchazečem vyvíjí činnost směřující k zadání veřejné zakázky za nepřiměřeně vysokou nebo jinak nevýhodnou cenu, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.*

(2) *Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a) v úmyslu opatřit sobě nebo jinému značný prospěch, nebo b) jako úřední osoba.*

(3) *Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a) v úmyslu opatřit sobě nebo jinému prospěch velkého rozsahu, nebo b) jako úřední osoba v úmyslu opatřit sobě nebo jinému značný prospěch.⁵⁵*

Pod pojmem *pletich* je třeba ve smyslu tohoto ustanovení zahrnout všechna jednání popsaná v písm. a) až d) § 257 odst. 1.⁵⁶

Tato činnost je velmi obdobná kartelové dohodě, která představuje zásadní narušení hospodářského prostředí a s tím související snížení blahobytu spotřebitelů.⁵⁷ Kartelové dohody uzavírají soutěžitelé s cílem omezit soutěž, rozdělit si a ovládnout trh, tím značně zvýhodňují svoji pozici oproti ostatním soutěžitelům. Tyto dohody mají především zajistit

---

⁵⁵ § 256 zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009.

⁵⁶ Šámal, P. et al. *Trestní zákoník II. § 140 až § 421. Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 1287 - 3285 s. ISBN 978-80-7400-178-9. S. 2391-2392.

⁵⁷ Nejznámějším a nejvíce nebezpečným příkladem zakázkových dohod jsou dohody o přímém určení cen, občan v takových případech nemá možnost nakupovat zboží či služby za konkurenční ceny, ale pouze za ceny určené kartelovou dohodou, ty jsou zpravidla vyšší.

svým účastníkům pravidelný zisk bez rizik a nejistot vyplývající z konkurenčního boje a bez nutnosti investovat do inovací.⁵⁸

Majetkový nebo jiný prospěch, který pachatel žádá lze vysvětlovat obdobně jako pojem úplatku. Jedná se tedy jak přímý majetkový prospěch (nejčastěji peněžní plnění) tak i jiné výhody různého druhu.⁵⁹

Zvláštní ustanovení obsahuje § 257 odst. 1 písm. d), který popisuje jednání pachatele, který na základě dohody s jiným zájemcem nebo uchazečem vyvíjí činnost směřující k zadání zakázky za nepřiměřeně vysokou nebo jinak nevýhodnou cenu. Pachatelem pak může být kdokoli, zpravidla to však bude fyzická osoba-zájemce nebo uchazeč v zadávacím řízení veřejné zakázky nebo fyzická osoba-soutěžící ve veřejné soutěži, anebo osoba jednající za zájemce, uchazeče nebo soutěžícího právnickou osobou, ale není vyloučeno, aby to byl kdokoli jiný i mimo tyto osoby.⁶⁰

Jako příklad lze uvést verdikt krajského soudu Hradce Králové z ledna 2013, kdy za pletichy při veřejné soutěži byl odsouzen místostarosta Žamberka R. Strnad na šest let. Další čtyři obžalovaní dostali podmíněné tresty. Podle obžaloby pětice mužů ze soutěže vyřadila ekonomicky nejvýhodnější nabídku. Členové hodnotící komise pro posouzení nabídek v říjnu 2009 úmyslně nedodrželi stanovený postup, a následně vyřadili ekonomicky nejvýhodnější nabídku společnosti Agile, která nabídla 10,8 milionu korun, a umožnili vítězství firmě Testa. Pro tu Strnad od roku 2008 vykonával účetní a ekonomické poradenství či zpracovával mzdy. Společnost nabídla cenu 18 milionů korun. Po podpisu smlouvy s městem firma Testa uzavřela smlouvu se společností Agile, která stavbu za 12,2 milionu korun udělala. Firma tím získala prospěch pět milionů korun.⁶¹

---

⁵⁸ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, *Hospodářská soutěž, Zakázané dohody* [online]. [cit. 2013-07-30]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/zakazane-dohody-a-zneuziti-dominance.html>

⁵⁹ § 257 zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009.

⁶⁰ Šámal, P. et al. *Trestní zákoník II. § 140 až § 421. Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 1287 - 3285 s. ISBN 978-80-7400-178-9. s. 2391-2395.

⁶¹ *Aktuálně.cz, Exmístostarosta Žamberka dostal za pletichy šest let* [online]. [cit. 2013-07-27]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/regiony/pardubicky/clanek.phtml?id=769775>

3 OSTATNÍ TRESTNÉ ČINY VÝZNAMNÉ PRO OCHRANU PRAVIDEL TRŽNÍ EKONOMIKY

Následující kapitola je věnována ostatním trestným činům, které jsou významné pro ochranu pravidel tržní ekonomiky. V návaznosti na předešlou kapitolu zaměřenou na trestné činy hospodářské, je nutné se pozastavit u hlavy X, která upravuje trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných. Především díl třetí zcela doplňuje oblast trestné činnosti proti závazným pravidlům tržní ekonomiky.

3.1 Trestné činy proti majetku

Trestné činy zařazené do této hlavy V. TZ chrání především majetkové zájmy společnosti. V této kapitole jsou charakterizovány dva nejdůležitější paragrafy, a to krádež a podvod, které mají značný vliv na zachování pravidel tržní ekonomiky.

3.1.1 Krádež

Na základě statistik zabývajících se kriminalitou v ČR, je nejčastěji se vyskytujícím trestným činem krádež.

Krádež je jako trestný čin přesně definován podle § 205: (1) *Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a a) způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou, b) čin spáchá vloupáním, c) bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí, d) čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, nebo e) čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.*

(2) *Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta... .*

Z povahy trestné činnosti je patrné, že předmětem krádeže nemohou být věci nemovité, lze však při oddělení věci odcizit nemovitosti, které se oddělením věci staly

movitými věcmi.⁶² Odcizená věc nemusí mít objektivní hodnotu, může se jednat například o osobní poznámky, korespondenci poškozeného, památka na určitou osobu či upomínka z dovolené. Z toho vyplývá, že krádež je trestná i při způsobení škody nižší, než je škoda nikoli nepatrná, pokud je tu zároveň některá z okolností uvedených v písm. b) až e). Pro případ krádeže musí vždy jít o věc cizí, a proto se vlastník věci nemůže dopustit krádeže vlastní věci. Nejsou tedy možné ani trestné návod a pomoc ke krádeži vlastní věci, pokud však tato věc není ve spoluvlastnictví. Krádež však nelze spáchat na věci ztracené, která již není v moci vlastníka nebo faktického držitele. Ani věci ničí nebo ve věci opuštěné nebo skryté, jejichž vlastník není znám a ani ho nelze zjistit, tedy nemohou být předmětem krádeže. Předmětem krádeže by však mohly být věci původně ničí, opuštěné, ztracené nebo skryté, jejichž vlastník není znám, a to pokud byly odevzdány příslušné obci podle § 134 občanského zákoníku, zejména jestliže již přešlo vlastnické právo na obec.⁶³

3.1.2 Podvod

Dle § 209 uvedeného ustanovení trestního zákoníku se podvodem rozumí takové jednání pachatele, kterým sebe nebo jiného obohatí tím, že jej uvede v omyl nebo zamlčí podstatné skutečnosti a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou.⁶⁴ Podle tohoto § 209 jsou blíže specifikovány i tresty za spáchání tohoto trestného činu za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelné pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek...⁶⁵

Souvisejícím předpis nalezneme v Listině základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.⁶⁶

Objektivní stránka trestného činu spočívá v situaci, kdy pachatel jiného uvede v omyl, jeho omylu využije, nebo mu zamlčí podstatné skutečnosti, a v důsledku takového jednání

---

⁶² Jako příklad lze uvést vysazení či vybourání oken, dveří apod.

⁶³ Šámal, P. et al. Trestní zákoník II. § 140 až § 421. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 1287 - 3285 s. ISBN 978-80-7400-178-9. s. 1788-1792.

⁶⁴ Nepatrnou částkou se rozumí nejméně 5.000 CZK.

⁶⁵ § 209 zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009.

⁶⁶ Článek 11. zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod. In: *Sbírka zákonů České republiky*, 1992.

dochází ke vzniku škody nikoli nepatrné na cizím majetku a dojde k obohacení pachatele nebo jiné osoby.⁶⁷

Podvodné jednání, tedy uvedení někoho v omyl či využití něčího omylu může směřovat nejen vůči poškozenému, ale i vůči jiné fyzické nebo právnické osobě. Přičemž je třeba rozlišit těchto jednání:

- *Omyl* představuje rozpor mezi představou oběti a skutečností. Oběť ani konkrétní představu o určité skutečnosti mít nemusí, stačí tu pouze představa, že se není čeho obávat.
- *Uvedení v omyl* je přímo pachatelovo jednání, kterým předstírá okolnosti, které nejsou v souladu se skutečným stavem věcí, Uvedení v omyl může být spácháno konáním, opomenutím i konkludentním jednáním.⁶⁸
- *Využití omylu* nastává tehdy, když pachatel sám omyl nevyvolal, avšak po poznání tohoto omylu jednal tak, že jinému způsobil vážnou újmu na právech. Není přitom podmínkou, aby pachatel jiného v omylu utvrzoval, nebo aby ztěžoval odhalení jeho omylu.⁶⁹

Příklad trestného činu podvodu podle § 209 TZ může být případ, kdy podvodné jednání pachatele (věřitele) směřuje k tomu, aby od poškozeného (dlužníka) vylákal plnění týkající se jiného závazku (skutečného nebo domnělého), přičemž dlužník o této skutečnosti nevěděl. Například si pachatel nechal vyplatit částku odpovídající jeho nároku ze smlouvy o půjčce s tím, že jde o zaplacení kupní ceny za jím nabídnuté zboží, to však nikdy nechtěl dodat poškozenému.⁷⁰

Samotný trestný čin podvodu může být spáchán dvěma způsoby, a to jako čin hospodářský a taktéž jako čin, který s touto problematikou nemá nic společného.

---

⁶⁷ Šámal, P. et al. Trestní zákoník II. § 140 až § 421. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 1287 - 3285 s. ISBN 978-80-7400-178-9. S. 1852.

⁶⁸ V tomto případě může pachatel uvádět v omyl i pomocí lží, to ovšem není nutnou podmínkou, stačí uvedení nepravdivé informace.

⁶⁹ Epravo.cz, Novák, A. *Trestný čin poškozování cizích práv* [online]. [cit. 2013-06-30]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/trestny-cin-poskozovani-cizich-prav-20192.html>

⁷⁰ Šámal, P. et al. Trestní zákoník II. § 140 až § 421. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 1287 - 3285 s. ISBN 978-80-7400-178-9. s. 1876.

3.2 Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných

Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných jsou obsaženy v X. hlavě TZ zvláštní části. Jsou zde vymezeny trestné činy, které přímo či nepřímo ohrožují řádnou činnost orgánů státu nebo které jinak ohrožují pořádek ve věcech veřejných, a především mají podstatný vliv na uchování tržní ekonomiky v České republice.

3.2.1 Úplatkářství

Třetí díl hlavy X. trestního zákoníku soustřeďuje především trestné činy postihující korupci. Tento díl je tvořen čtyřmi paragrafy postihující základní typy úplatkářství:

- Přijetí úplatku dle § 331 (pasivní úplatkářství)
- Podplácení dle § 332 (tzv. aktivní úplatkářství)
- Nepřímé úplatkářství definované v § 333
- Společné ustanovení dle § 334.⁷¹

Nový trestní zákoník v oblasti úplatkářství dosáhl určitých změn, zůstaly zachovány tři skutkové podstaty, ovšem dosah skutkových podstat přijetí úplatku a podplácení se dle požadavků EU rozšířil na oblast soukromého sektoru. Tedy přijetí úplatku se dopustí i ten, kdo se jej dopustí i v souvislosti s podnikáním svým nebo jiného, nebo kdo o úplatek žádá.⁷²

Společné ustanovení v § 334 vymezuje definici úplatku: (1) *Úplatkem se rozumí neoprávněná výhoda spočívající v přímém majetkovém obohacení nebo jiném zvýhodnění, které se dostává nebo má dostat uplácené osobě nebo s jiným souhlasem jiné osobě, a na kterou není nárok.*⁷³

Podle Ministerstva vnitra je trestný čin přijímání úplatku možné spáchat třemi formami jednání, a to: *přijetím úplatku, přijetím slibu o poskytnutí úplatku a vyžadováním úplatku.* Přijetí úplatku osobou obstarávající věc obecného zájmu je spácháno v případě, že tato osoba úplatek skutečně přijme. Přijetím slibu o poskytnutí úplatku se jedná na první

---

⁷¹ Společné ustanovení podle § 334 definuje pojem úplatek, rozšiřuje pojem úřední osoby nad rámec § 127 TZ a dále charakterizuje výkladové ustanovení rozšiřující pojem obstarávání věci obecného zájmu.

⁷² Kalvodová, V. Úplatkářství (nejen) z pohledu nového trestního zákoníku, Brno: Masarykova Univerzita, 2012. s. 3. [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2011/files/prispevky/06%20Trest/09%20vera%20kalvodova.pdf

⁷³ § 334 zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009.

pohled pouze o přípravu spáchání trestného činu, ovšem trestní zákoník jej trestá stejnou sazbou jako přijetí úplatku.⁷⁴ Při žádosti o úplatek musí osoba obstarávající věc obecného zájmu sama aktivně dát podnět k poskytnutí úplatku.⁷⁵ Při žádosti o úplatek není pro trestnost tohoto činu rozhodující, zda je pachatel úplatek skutečně poskytnut či nabídnut.⁷⁶

Podplácení podle § 332 můžeme popsat jako zrcadlovou situaci k výše zmíněnému přijetí úplatku. Pachatelem trestného činu podplácení je osoba, která jinému v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek.⁷⁷

Nutnost ochrany před úplatkářstvím vyplývá především z ekonomických škod, ale taktéž poukažme na nepochybný vliv na společnost. Jedná se o trestné činy, které lze páchat pouze úmyslně.

3.2.2 Korupce a její vliv na ekonomiku

V souvislosti s kapitolou o úplatkářství bude tato podkapitola věnována korupci, jejím vlivem na společnost a především ekonomiku v České republice. Jedná se o jedno z nejpálčivějších témat poslední doby, často diskutované v médiích, ve vrcholné i regionální politice.

Korupci lze definovat jako vztah mezi dvěma subjekty, ať jednotlivci nebo institucemi, z nichž jeden nabízí a obvykle i poskytuje druhému určitou formu odměny za poskytnutí či příslib neoprávněné výhody. Druhý pak očekává, že za tuto poskytnutou výhodu mu bude slíbená materiální či nemateriální odměna poskytnuta.⁷⁸

---

⁷⁴ Příslib o poskytnutí úplatku považuje TZ za samostatný trestný čin a trestá jej stejnou sazbou jako přijetí úplatku.

⁷⁵ Tento podnět nemusí být výslovný a postačí pouze, aby se jednalo o projev, například i mimický, z něhož je patrné, že pachatel se snaží navodit atmosféru, která vybízí druhého k nabídnutí úplatku, a poté, co mu je úplatek nabídnut, tento úplatek neodmítne.

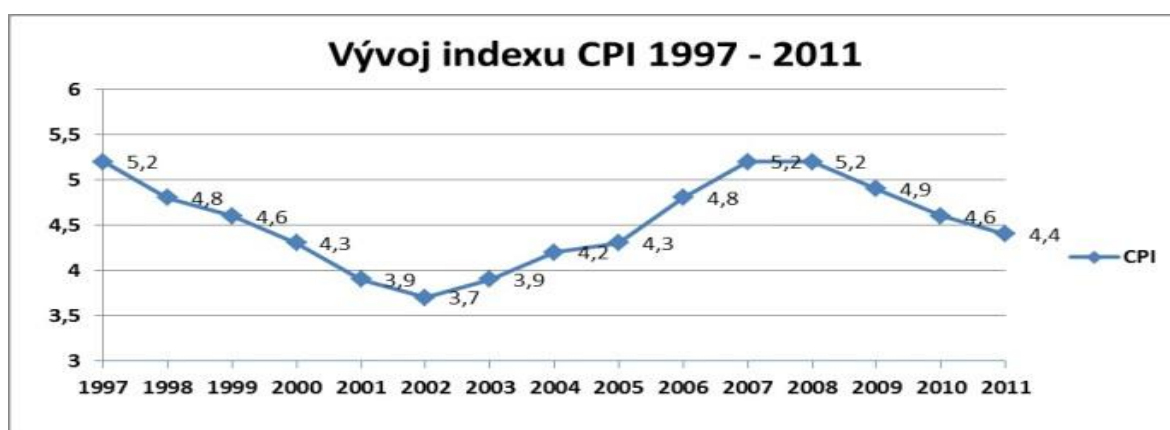
⁷⁶ Ministerstvo vnitra České republiky, *Co se rozumí pod pojmem „trestný čin přijímání úplatku“?* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/faq-vymezeni-pojmu-co-se-rozumi-pod-pojmem-trestny-cin-prijimani-uplatku.aspx>

⁷⁷ Transparency International, *Korupce a protikorupční politika ve veřejné správě*, Praha: Transparency International, 2008. s. 19. [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: http://www.transparency.cz/doc/vzdelavani_skripta2008_1.pdf

⁷⁸ Ministerstvo vnitra České republiky, *Jak definovat pojem korupce?* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/faq-vymezeni-pojmu-jak-definovat-pojem-korupce.aspx>

Značný vliv korupce je nejen na společnost, ale především zasahuje i do života ekonomického. Korupce především ohrožuje hospodářskou soutěž a tím může ohrozit stabilitu státu.⁷⁹

Studiem korupce, jejími příčinami a možném řešení se zabývá nezisková organizace Transparency International. Index vnímání korupce (CPI) publikuje TI od roku 1995, přičemž v jednotlivých zemích je sestavován žebříček na základě výsledků průzkumů, v nichž respondenti hodnotí schopnost vládních institucí potlačovat a postihovat korupci, účinnost protikorupčních opatření, rozsah korupce v různých institucích a oblastech veřejné správy, míru transparentnosti fungování institucí, míru zneužívání veřejných funkcí a veřejných prostředků. Vývoj indexu CPI korupce v ČR naznačuje Obrázek 1.

Obrázek 1: Vývoj indexu CPI korupce v ČR v letech 1997 - 2011

zdroj: Transparency International⁸⁰

Hodnocení České republiky v Indexu vnímání korupce (CPI) 2012 odráží hluboce rozloženou státní správu, špatné fungování politických stran a nedotažení klíčových priorit protikorupční politiky.⁸¹ Česká republika získala v roce 2012 49 bodů a umístila se na 54. místě, což je stejný výsledek, jakého dosáhly Lotyšsko, Malajsie a Turecko. Mezi nejméně

⁷⁹ Ministerstvo vnitra České republiky, *Jak definovat pojem korupce?* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/faq-vymezeni-pojmu-jak-definovat-pojem-korupce.aspx>

⁸⁰ Transparency International, *Na celosvětovém žebříčku CPI – Index vnímání korupce 2011 se Česká republika dělí o 57.-59. Místo s Namibií a Saudskou Arábií* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.transparency.cz/celosvetovem-zebricku-cpi-index-vnimani-korupce-2011-ceska-r/>

⁸¹ Index vnímání korupce – CPI 2012 hodnotí podle míry vnímání korupce 176 zemí na stupnici 0–100, kde 100 označuje zemi téměř bez korupce a 0 znamená vysokou míru korupce.

zkorumpované země světa se i letos řadí Dánsko, Finsko a Nový Zéland. Na druhém konci žebříčku letos skončily Afghánistán, Severní Korea a Somálsko s výsledkem 8 bodů.⁸²

---

⁸² Transparency International, *Index CPI 2012* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.transparency.cz/index-cpi-2012/>

4 STAV HOSPODÁŘSKÉ KRIMINALITY V ČESKÉ REPUBLICE

Nynější stav hospodářské kriminality v ČR je poměrně závažný. Vliv na současný stav má transformace ekonomiky v devadesátých letech. Události listopadu 1989 otevřely cestu k zásadním změnám společnosti. Zhroucení čtyřicet let trvajících komunistického režimu ukončilo porušování základních lidských práv a svobod. Po uskutečnění mocenských přesunů mohl započít proces změn v demokratický právní stát, velké změny se týkaly přestavby našeho právního řádu, a to včetně práva trestního. Reforma trestního práva reagovala na značný vzestup hospodářské kriminality po roce 1989. Vzestup hospodářské kriminality úzce souvisí s transformací ekonomiky, a to především s procesem privatizace, s přechodem na tržní ekonomiku a s větší liberalizací zahraničního obchodu a zahraničních investic.⁸³

Hospodářská kriminalita má značný sociální a ekonomický podíl na vnitřní stabilitě státu. Kromě ostatních aspektů se dotýká základních příjmových složek státu, a to daní, cel a poplatků, jejichž ohrožení zpochybňuje dlouhodobé a kvalitní fungování mechanismu státu. Mimořádná část jejich projevů je komplikovaným občanskoprávním, ekonomickým a trestněprávním problémem. Trestné činy hospodářské tvoří významnou součást trestního zákona ve společnosti, jak v direktivním řízení hospodářství, ale taktéž ve společnosti založené na tržním hospodářství.⁸⁴

4.1 Hospodářská kriminalita v ČR v porovnání se světem

Nejprve se zaměříme na hodnocení celosvětového průzkumu hospodářské kriminality za rok 2011 od společnosti Pricewaterhouse Coopers.

Hospodářská kriminalita stále představuje závažný problém ovlivňující společnosti po celém světě, včetně České republiky. Celkem 29 % společností v ČR se v roce 2010 stalo obětí hospodářské kriminality. Tento výsledek je mírně pod průměrem regionu střední a

---

⁸³ Scheinost, M. et al. Výzkum ekonomické kriminality. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. 152 s. ISBN 80-7338-031-5. s. 14.

⁸⁴ Scheinost, M. et al. Výzkum ekonomické kriminality. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. 152 s. ISBN 80-7338-031-5. s. 15.

východní Evropy (30 %) i pod celosvětovým průměrem (34 %). Představuje však oproti minulému průzkumu nárůst výskytu podvodů o 5 procentních bodů.⁸⁵

Mezi nejčastější typ hospodářské kriminality v ČR tradičně zůstává majetková zpronevěra – celkově 75%. Stejná situace je ve střední a východní Evropě (69 %) i celosvětově (72 %). Tento výsledek však není překvapením vzhledem k tomu, že majetková zpronevěra je zpravidla lépe odhalitelná než jiné typy podvodů. Společně s počítačovou kriminalitou se rovněž nejvíce podílí na procentuálním nárůstu společností postižených hospodářskou kriminalitou.

Dalším nejčastějším typem podvodu v České republice jsou účetní podvody (21 %) a korupce a uplácení (21 %). Přestože podíl těchto typů hospodářské kriminality ve srovnání s rokem 2009 poklesl, měli bychom být při tvorbě konečných závěrů opatrní. Naše zkušenosti ukazují, že výskyt korupce či uplácení je pravděpodobně mnohem vyšší, neboť je velmi složité tyto delikty identifikovat a často zůstávají neodhaleny.

Zajímavou skutečností je výše nákladů na spojených s podvodem. Téměř 38 % respondentů z ČR uvedlo, že celkové náklady přesáhly 100 tisíc USD, přitom 8 % utrpělo škodu převyšující 5 milionů USD. Důsledky podvodu však nejsou pouze přímé finanční náklady. Přestože je zpravidla velmi obtížné nepřímé náklady vyčíslit, jejich dopady mohou být stejně závažné.

Hlavní hrozba z pohledu hospodářské kriminality přišla zevnitř organizace, a to ze strany zaměstnanců (67 %). Toto číslo ve srovnání s rokem 2009 (50 %) výrazně vzrostlo. Nejčastějšími externími pachateli byli zákazníci (43 %) a dodavatelé (29 %).⁸⁶

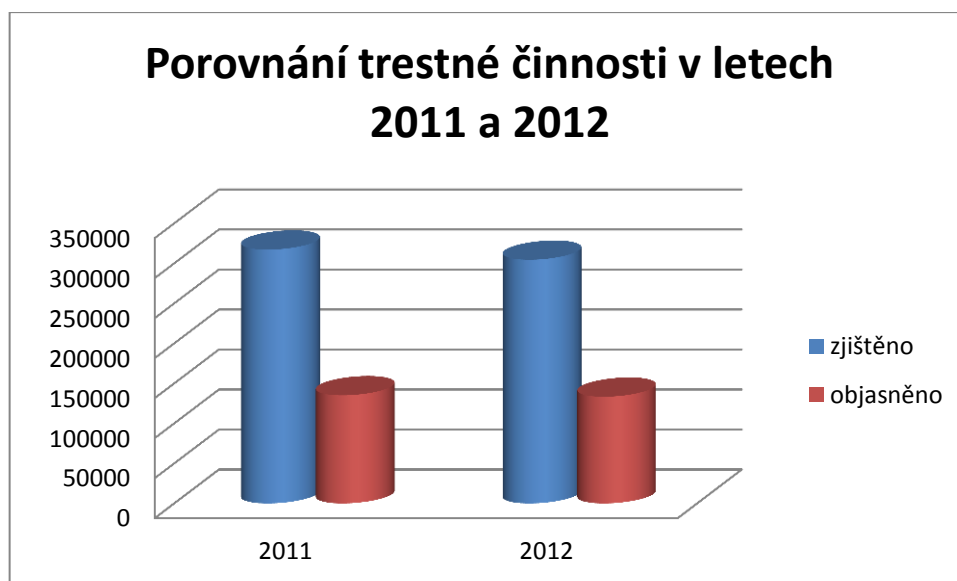
---

⁸⁵ Pricewaterhouse Coopers, *Současný stav hospodářské kriminality v České republice* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.pwc.com/cz/cs/hospodarska-kriminalita/soucasny-stav-hospodarske-kriminality-cr.jhtml>

⁸⁶ Pricewaterhouse Coopers, *Současný stav hospodářské kriminality v České republice* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.pwc.com/cz/cs/hospodarska-kriminalita/soucasny-stav-hospodarske-kriminality-cr.jhtml>

4.2 Hospodářská kriminalita v ČR v letech 2011 a 2012

Z porovnání statistik zjištěných trestných činů v České republice za rok 2011 a 2012 je patrné, že došlo k mírnému poklesu kriminality. Tento trend znázorňuje Obrázek 2. V roce 2011 bylo zjištěno 317.177 (objasněno: 135.168) trestných činů, v roce 2012 bylo odhaleno 304.528 (z toho objasněno: 133.371) trestných činů.

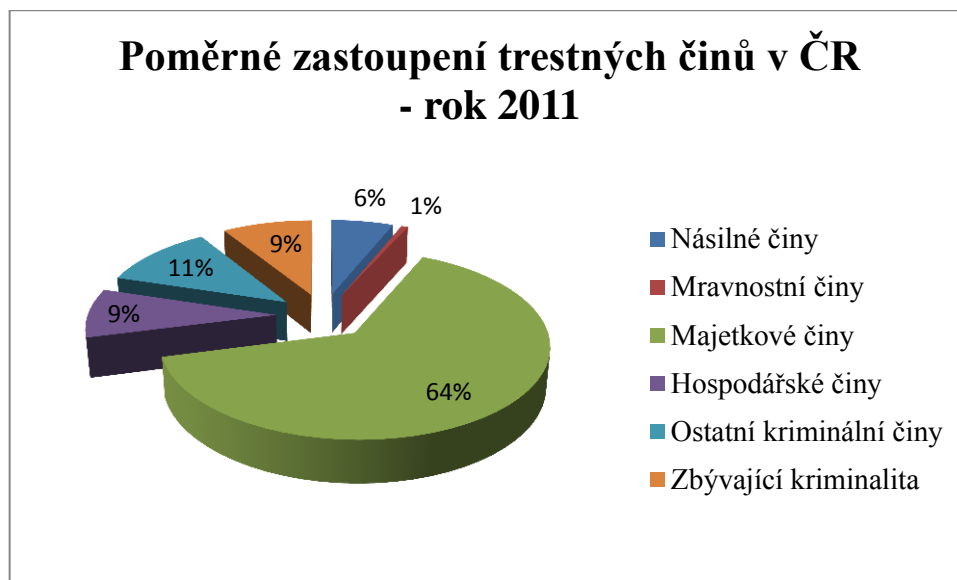

Obrázek 2: Porovnání trestné činnosti v letech 2011 a 2012

zdroj: upraveno podle⁸⁷

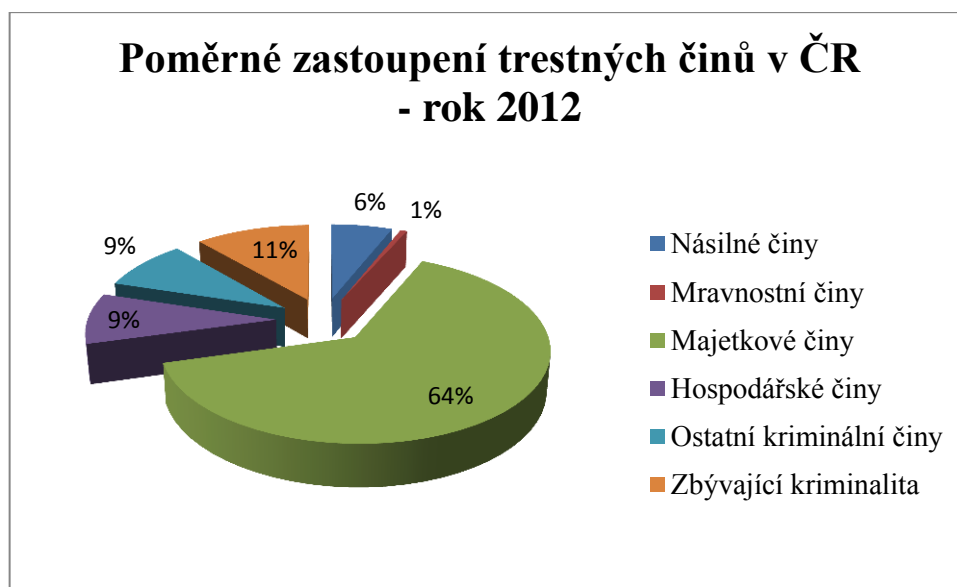
Následující obrázky znázorňují poměrné zastoupení trestných činů v České republice. Z obou grafů je patrné, že hospodářské trestné činy představují necelou desetinu z celkového zastoupení trestných činů. Jelikož Obrázek 3. i Obrázek 4. vykazují v přepočtu celkové kriminality na procenta totožné hodnoty, je třeba pro kompletní počty trestné kriminality doplnit Tabulku 1. Tato tabulka vyazuje přesné počty odhalených trestných činů v roce 2011 a 2012.

⁸⁷ Policie ČR, Kriminalita, *Statistické přehledy kriminality za rok 2011 a 2012* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2011.aspx> a <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2012.aspx>

Obrázek 3: Poměrné zastoupení trestných činů v ČR – rok 2011

zdroj: upraveno podle⁸⁸

Obrázek 4: Poměrné zastoupení trestných činů v ČR – rok 2012

zdroj: upraveno podle⁸⁹

⁸⁸ Policie ČR, Kriminalita, *Statistické přehledy kriminality za rok 2011* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2011.aspx>

⁸⁹ Policie ČR, Kriminalita, *Statistické přehledy kriminality za rok 2012* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2012.aspx>

Tabulka 1: Počty odhalených trestných činů v roce 2011 a 2012

	2011	2012
Násilné činy	19.409	18.358
Mravnostní činy	2.086	1.981
Majetkové činy	203.675	194.970
Hospodářské činy	27.787	27.633
Ostatní kriminální činy	35.984	27.140
Zbývající kriminalita	28.216	34.434

zdroj: upraveno podle⁹⁰

Ze statistik Policie ČR je patrný již několikrát zmíněný pokles trestných činů, například počet odhalené celkové krádeže klesl o 4 %. Ovšem z dostupných údajů se potvrdila vážná situace v oblasti úplatkářství. Zde je oproti roku 2011 větší počet odhalených trestných činů podplácení. Tabulka 2. blíže specifikuje trestné činy úplatkářství v letech 2011 a 2012.

Tabulka 2: Počty odhalených trestných činů úplatkářství v roce 2011 a 2012

	2011	2012
Úplatkářství - podplácení	169	221
Úplatkářství - nepřímé	13	8
Úplatkářství - přijímání úplatku	85	63

zdroj: upraveno podle⁹¹

---

⁹⁰ Policie ČR, Kriminalita, *Statistické přehledy kriminality za rok 2011 a 2012* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2011.aspx> a <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2012.aspx>

⁹¹ Policie ČR, Kriminalita, *Statistické přehledy kriminality za rok 2011 a 2012* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2011.aspx> a <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2012.aspx>

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo provést rozbor ochrany pravidel tržní ekonomiky v novém trestním zákoníku.

Potřeba nového trestního zákoníku sílila především se společenskými, ekonomickými a politickými změnami. Lze konstatovat, že zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, přímo reaguje na aktuální potřeby současné kriminality a přispívá ke stabilitě společnosti. Nový trestní zákoník zaručuje ochranu demokratického státního a společenského zřízení, zabezpečuje práva a svobody pro jednotlivce a chrání majetek společnosti.

V trestním zákoníku taktéž nalezneme prvky prevence kriminality, lze jmenovat například alternativní tresty a alternativní opatření respektující individuální potřeby pachatele a sociální návrat odsouzených do společnosti.

Bakalářská práce byla zaměřena na ochranu pravidel tržní ekonomiky v novém trestním zákoníku. Jelikož trestní zákoník zohledňuje především požadavky na garantování základních lidských práv a svobod, bylo nejprve nutné v práci přiblížit Ústavu České republiky, Listinu základních práv a svobod a další důležité právní normy právního řádu České republiky.

Například právo možnosti podnikat či disponovat majetkem jsou základní práva obsažená v důležitých listinách a paktech, a jejich existence zaručuje fungování trhu a efektivní ekonomiky.

Již z názvu bakalářské práce je patrná stěžejní oblast tématu – ochrana pravidel tržní ekonomiky. Druhá kapitola byla zaměřena na trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky, které jsou obsažené v hlavě VI. Trestných činů hospodářských, zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Především tato oblast přímo reflektuje současný stav častých kriminálních skutků. Porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže, sjednání výhod při zadávání veřejných zakázek a pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži jsou častým prohřeškem jednotlivců, ale taktéž státních úředníků. Pachatelé těchto trestních činů hrubě narušují hospodářskou soutěž. Manipulace a pletichy s veřejnými zakázkami často vedou k eliminaci konkurenčního prostředí a vznik vhodného podhoubí pro prorůstající korupci. Je třeba připomenout, že skutková podstata trestného činu sjednání výhody při zadání veřejné zakázky je možná pouze úmyslně. Tedy za plného vědomí pachatele, a to jak při přípravné fázi, tak i při posuzování a hodnocení nabídek jednotlivých uchazečů.

Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných jsou úzce provázány s trestnými činy hospodářskými, z tohoto hlediska byly do bakalářské práce zařazeny i ostatní trestné činy, proti majetku, a zvláště podstatná oblast úplatkářství. Kapitola o úplatkářství byla doplněna definicí korupce, a jejím vlivem na ekonomiku.

Závěrečná část bakalářské práce vychází ze statistik Policie ČR. Obrázky poukazují na podíl jednotlivých trestních činů v minulých letech. První obrázek porovnává trestnou činnost v roce 2011 a 2012, zde je patrný pokles trestných činů v České republice, doufejme v podobné optimistické tendence i pro letošní rok 2013 a roky následující.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] FENYK, J. et al. Trestní zákoník a trestní řád: průvodce trestně právními předpisy a judikaturou. II. Díl. Praha: Linde, 2010. 1184 s. ISBN 978-80-7201-803-1.
- [2] FILIP, J. Ústavní právo: učební text pro bakalářské studium na Právnické fakultě Masarykovy univerzity, 3. doplněné vydání. Brno: Masarykova Univerzita, 2011. 62 s. ISBN 978-80-210-5626-8.
- [3] GERLOCH, A. Teorie práva. 1. vydání. Dobrá Voda: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2000, 222 s. ISBN 80-86473-01-5.
- [4] KLÍMA, K. et al. Komentář k Ústavě a Listině. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. 1019 s. ISBN 80-86898-44-X.
- [5] KNAPP, V. Teorie práva. Praha: C. H. Beck, 1995, 247 s. ISBN 80-7179-028-1.
- [6] KRATOCHVÍL, V. et al. Trestní právo hmotné. Obecná část. 3. vydání. Brno: Masarykova Univerzita, 2006. 571 s. ISBN 80-210-2985-4.
- [7] NOVOTNÝ, O., VANDUCHOVÁ, M., ŠÁMAL, P. et al. Trestní právo hmotné. Obecná část. 6. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. 584 s. ISBN 978-80-7357-509-0.
- [8] PAVLÍČEK, V. et al. Ústavní právo a státověda: II. díl, Ústavní právo České republiky, část 2. Praha: Linde, 2004. 241 s. ISBN 80-7201-472-2.
- [9] SAMUELSON, P., NORDHAUS, W. Ekonomie. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1992, 1011 s. ISBN 80-205-0494-X.
- [10] SCHEINOST, M. et al. Výzkum ekonomické kriminality. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. 152 s. ISBN 80-7338-031-5.
- [11] ŠÁMAL, P. et al. Trestní zákoník I. § 1 až § 139. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 1287 s. ISBN 978-80-7400-109-3.
- [12] ŠÁMAL, P. et al. Trestní zákoník II. § 140 až § 421. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 1287 - 3285 s. ISBN 978-80-7400-178-9.
- [13] ŠÁMAL, P. Trestněprávní postih tzv. horizontálních kartelů podle nového trestního zákoníku, Bulletin Advokacie, 7-8 2010, s. 19.
- [14] ŠIMÍČEK, V. et al. Ústava České republiky: komentář. Praha: Linde, 2010, 1533 s. ISBN 978-80-7201-814-7.

LEGISLATIVA

- [15] Zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992.
- [16] Zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992.
- [17] Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992.
- [18] Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 120/1976 Sb. Mezinárodní pakt o občanských a politických právech. In: *Sbírka zákonů*. 1976.
- [19] Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 120/1976 Sb. Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech. In: *Sbírka zákonů*. 1976.
- [20] Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009.
- [21] Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991
- [22] Zákon č. 40/ 1964 Sb., občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1964.
- [23] Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

- [24] Trestní zákoník, Návrh trestního zákoníku, *Důvodová zpráva k návrhu trestního zákoníku* [online]. [cit. 2013-08-11]. Dostupné z:
<http://trestnizakonik.cz/navrh/duvodova-zprava.html>
- [25] Ejustice.cz, *Senátoři schválili nový trestní zákoník* [online]. [cit. 2013-06-15]. Dostupné z: Viz: <http://ejustice.cz/senatori-schvalili-novy-trestni-zakonik-originalni-prirucka-k-novemu-zakonu>
- [26] Justice.cz, *Justici čeká v novém roce několik významných legislativních změn* [online]. [cit. 2013-06-29]. Dostupné z:
<http://portal.justice.cz/Justice2/ms/ms.aspx?o=23&j=33&k=5130&d=310346>
- [27] Ministerstvo spravedlnosti České republiky, *Reforma justice, Trestní zákoník, Obecně o trestním zákoníku* [online]. [cit. 2013-06-29]. Dostupné z:
<http://www.reformajustice.cz/cz/trestni-zakonik/obecne-o-trestnim-zakoniku.html>
- [28] Antitrust, *Právo hospodářské soutěže, Eva Žatecká: Porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže v trestním zákoníku* [online]. [cit. 2013-07-29]. Dostupné z:
<http://www.antitrust.cz/poruseni-predpisu-o-pravidlech-hospodarske-souteze-v-trestnim-zakoniku-p-8.html>
- [29] Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, *Informace o činnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže* [online]. [cit. 2013-07-29]. Dostupné z:
<http://www.uohs.cz/cs/uvodni-stranka.html>
- [30] Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, *Hospodářská soutěž, Zakázané dohody* [online]. [cit. 2013-07-30]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/zakazane-dohody-a-zneuziti-dominance.html>
- [31] Aktuálně.cz, *Exmístostarosta Žamběrka dostal za pletichy šest let* [online]. [cit. 2013-07-27]. Dostupné z:
<http://aktualne.centrum.cz/domaci/regiony/pardubicky/clanek.phtml?id=769775>
- [32] Epravo.cz, Novák, A. *Trestný čin poškozování cizích práv* [online]. [cit. 2013-06-30]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/trestny-cin-poskozovani-cizich-prav-20192.html>
- [33] Kalvodová, V. *Úplatkářství (nejen) z pohledu nového trestního zákoníku*, Brno: Masarykova Univerzita, 2012. [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z:

http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2011/files/prispevky/06%20Trest/09%20vera%20kalvodova.pdf

- [34] Ministerstvo vnitra České republiky, *Co se rozumí pod pojmem „trestný čin přijímání úplatku“?* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/faq-vymezeni-pojmu-co-se-rozumi-pod-pojmem-trestny-cin-prijimani-uplatku.aspx>
- [35] Ministerstvo vnitra České republiky, *Jak definovat pojem korupce?* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/faq-vymezeni-pojmu-jak-definovat-pojem-korupce.aspx>
- [36] Transparency International, *Index CPI 2012* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.transparency.cz/index-cpi-2012/>
- [37] Pricewaterhouse Coopers, *Současný stav hospodářské kriminality v České republice* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.pwc.com/cz/cs/hospodarska-kriminalita/soucasny-stav-hospodarske-kriminality-cr.jhtml>
- [38] Transparency International, *Korupce a protikorupční politika ve veřejné správě*, Praha: Transparency International, 2008. [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: http://www.transparency.cz/doc/vzdelavani_skripta2008_1.pdf
- [39] Policie ČR, Kriminalita, *Statistické přehledy kriminality za rok 2011* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2011.aspx>
- [40] Policie ČR, Kriminalita, *Statistické přehledy kriminality za rok 2012* [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2012.aspx>

Seznam příloh

Příloha A   Trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky a oběhu zboží ve styku s cizinou

Příloha A

Trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky a oběhu zboží ve styku s cizinou:

- § 248 Porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže
- § 249 Neoprávněné vydání cenného papíru
- § 250 Manipulace s kurzem investičních nástrojů
- § 251 Neoprávněné podnikání
- § 252 Neoprávněné provozování loterie a podobné sázkové hry
- § 253 Poškozování spotřebitele
- § 254 Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění
- § 255 Zneužití informace a postavení v obchodním styku
- § 256 Sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě
- § 257 Pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži
- § 258 Pletichy při veřejné dražbě
- § 259 Vystavení nepravdivého potvrzení a zprávy
- § 260 Poškození finančních zájmů Evropské unie
- § 261 Porušení předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou
- § 262 Porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití
- § 263 Porušení povinností při vývozu zboží a technologií dvojího užití
- § 264 Zkreslení údajů a nevedení podkladů ohledně vývozu zboží a technologií dvojího užití
- § 265 Provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence
- § 266 Porušení povinnosti v souvislosti s vydáním povolení a licence pro zahraniční obchod s vojenským materiálem
- § 267 Zkreslení údajů a nevedení podkladů ohledně zahraničního obchodu s vojenským materiálem